

TIẾP CẬN CDIO TRONG PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH Ở TRUNG TÂM BỒI DƯỠNG NHÀ GIÁO VÀ CÁN BỘ QUẢN LÝ GIÁO DỤC, TRƯỜNG ĐẠI HỌC HÙNG VƯƠNG

Phạm Thị Bích

Trường Đại học Hùng Vương, Phú Thọ

Tóm tắt: CDIO là một giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng đáp ứng yêu cầu xã hội trên cơ sở xác định chuẩn đầu ra, từ đó thiết kế chương trình và kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng. Tiếp cận quan điểm CDIO trong phát triển chương trình bồi dưỡng là một hướng tiếp cận mới, một giải pháp góp phần nâng cao chất lượng bồi dưỡng nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục tại Trung tâm Bồi dưỡng NG&CBQL giáo dục, Trường Đại học Hùng Vương.

Từ khóa: CDIO, chương trình, phát triển chương trình bồi dưỡng.

Nhận bài ngày 05.7.2019; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 05.8.2019

Liên hệ tác giả: Phạm Thị Bích; Email: phambichpt.cbql@hvu.edu.vn

1. MỞ ĐẦU

Nghị quyết Hội nghị Trung ương VIII - Khóa XI (Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo) đã đề ra nhiệm vụ giải pháp “Phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và đào tạo”, trong đó yêu cầu “Đổi mới mạnh mẽ mục tiêu, nội dung, phương pháp đào tạo, đào tạo lại, bồi dưỡng và đánh giá kết quả học tập, rèn luyện của nhà giáo theo yêu cầu nâng cao chất lượng, trách nhiệm, đạo đức và năng lực nghề nghiệp”. Một trong những con đường để thực hiện yêu cầu trên là nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục phải được bồi dưỡng thường xuyên. Chất lượng bồi dưỡng phụ thuộc vào rất nhiều yếu tố trong đó có chương trình bồi dưỡng. Chương trình bồi dưỡng vừa là công cụ, vừa là thước đo trình độ và khả năng của các cơ sở làm công tác bồi dưỡng. Việc xây dựng chương trình bồi dưỡng phụ thuộc vào nhiều yếu tố, trong đó việc tiếp cận với quan điểm nào cũng ảnh hưởng lớn đến mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức và thời gian bồi dưỡng. Phát triển chương trình bồi dưỡng theo định hướng phát triển năng lực người học là đích mà các nhà nghiên cứu đều hướng tới. Tiếp cận quan điểm CDIO trong phát triển chương trình bồi dưỡng là một hướng tiếp cận mới góp phần nâng cao chất lượng bồi dưỡng nhà giáo và cán bộ quản

lí giáo dục tại Trung tâm Bồi dưỡng Nhà giáo và Cán bộ quản lí giáo dục trường Đại học Hùng Vương.

2. NỘI DUNG

2.1. Khái quát về CDIO

CDIO là viết tắt của cụm từ tiếng Anh Conceive - Design - Implement - Operate, có nghĩa là Hình thành ý tưởng - Thiết kế ý tưởng - Thực hiện - Vận hành, khởi nguồn từ Viện Công nghệ MIT (Hoa Kỳ). Cho đến nay, mô hình này được các trường đại học, cao đẳng trên thế giới áp dụng ngày càng nhiều. Về bản chất, CDIO là một giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo, đáp ứng yêu cầu xã hội trên cơ sở xác định chuẩn đầu ra, từ đó thiết kế chương trình và kế hoạch đào tạo. Quy trình này được xây dựng một cách khoa học, hợp lí, logic, có thể áp dụng cho nhiều lĩnh vực đào tạo khác nhau.

Trong đào tạo hiện đại, CDIO hiện được xem như là một sáng kiến mới cho giáo dục, một hệ thống phương pháp, hình thức tích lũy kiến thức, kĩ năng trong việc nâng cao chất lượng đào tạo đại học nhằm đáp ứng yêu cầu về nguồn nhân lực của xã hội.

CDIO là một hệ thống phương pháp phát triển chương trình đào tạo trên cơ sở quy trình đào tạo chuẩn, căn cứ đầu ra (outcome-based) để thiết kế đầu vào. Quy trình này được xây dựng đảm bảo tính khoa học và tinh thực tiễn chặt chẽ. Có thể nói, CDIO thực chất là một giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo, đáp ứng yêu cầu xã hội, trên cơ sở xác định chuẩn đầu ra, từ đó thiết kế chương trình và kế hoạch đào tạo một cách hiệu quả.

Theo đánh giá của các chuyên gia, lợi ích của việc tổ chức đào tạo theo mô hình CDIO là: Gắn kết được cơ sở đào tạo với yêu cầu của người tuyển dụng, từ đó thu hẹp khoảng cách giữa đào tạo của nhà trường và yêu cầu của nhà sử dụng nguồn nhân lực; giúp người học phát triển toàn diện với các “kĩ năng cứng” và “kĩ năng mềm” để nhanh chóng thích ứng với môi trường làm việc luôn thay đổi và thậm chí là đi đầu trong việc thay đổi đó; giúp các chương trình đào tạo được xây dựng và thiết kế theo một quy trình chuẩn; các công đoạn quá trình đào tạo có tính liên thông và gắn kết khoa học chặt chẽ; gắn phát triển chương trình đào tạo với chuyển tải và đánh giá hiệu quả giáo dục đại học, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục đại học.

Đặc điểm nổi bật của phương pháp đào tạo theo CDIO là học tập tích hợp và trải nghiệm chủ động. Học tập tích hợp có ưu điểm là cho phép người học sử dụng kếp thời gian để vừa học kiến thức, vừa học kĩ năng ứng dụng chuyên ngành. Giảng dạy và học tập dựa trên các phương pháp học tập trải nghiệm chủ động theo mô hình CDIO gồm các phương pháp thu hút sự tham gia của người học một cách trực tiếp vào các hoạt động tư duy và giải quyết vấn đề.

CDIO không chỉ cung cấp một chuẩn đầu ra mà còn là một hướng dẫn rõ ràng về đào tạo, quản lý giáo dục như: phương pháp lãnh đạo, quản lý giáo dục đại học, phát triển đội ngũ giảng viên với chuyên môn sâu, gắn chặt doanh nghiệp với cơ sở giáo dục đại học, phương pháp học tập dựa trên dự án, nhóm, cải cách chương trình khung, cung cấp kỹ năng giao tiếp không chính thức, học tập dựa trên kinh nghiệm và chủ động, thiết kế chương trình đào tạo, môi trường học tập, cách kiểm tra, đánh giá, quốc tế hóa giáo dục đại học... Do vậy, có thể nói, CDIO rất hữu ích trong việc triển khai chương trình đào tạo hiệu quả, là một trong những giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục đại học.

2.2. Tiếp cận CDIO trong việc phát triển chương trình bồi dưỡng nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục tại Trung tâm Bồi dưỡng Nhà giáo và Cán bộ quản lý giáo dục trường Đại học Hùng Vương

Trong lịch sử phát triển giáo dục có các cách tiếp cận khác nhau trong việc xây dựng chương trình: Tiếp cận nội dung, tiếp cận mục tiêu, tiếp cận phát triển (tiếp cận năng lực) và tiếp cận theo quan điểm CDIO. Tại mỗi thời điểm của lịch sử phát triển giáo dục, các quốc gia cũng như mỗi nhà trường cần có cách tiếp cận riêng phù hợp với sứ mệnh của riêng mình. Mỗi cách tiếp cận chương trình đào tạo có những đặc điểm riêng, có ưu điểm và hạn chế riêng. Vì vậy, các nhà quản lý và các nhà sư phạm cần hiểu được bản chất của chương trình đào tạo để xây dựng cho phù hợp.

Với chức năng, nhiệm vụ bồi dưỡng nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục, Trung tâm Bồi dưỡng NG&CBQLGD - Trường Đại học Hùng Vương luôn nỗ lực phấn đấu, đóng góp quan trọng trong việc bồi dưỡng nâng cao kiến thức và kỹ năng cho đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên của tỉnh Phú Thọ và khu vực, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục của địa phương. Trong công tác giảng dạy và nghiên cứu khoa học, các giảng viên đã tích cực nghiên cứu đổi mới nội dung chương trình, phương pháp, hình thức và kỹ thuật dạy học nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới công tác bồi dưỡng cán bộ quản lý, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và nhu cầu của người học được các cấp quản lý và người học ghi nhận. Một trong những yêu cầu của công tác bồi dưỡng là phải luôn phát triển chương trình theo hướng cập nhật, bám sát sự đổi mới của giáo dục nói chung và đặc biệt là đổi mới giáo dục phổ thông nói riêng.

Theo cách tiếp cận CDIO, khi xây dựng, phát triển chương trình đào tạo, phải tuân thủ các quy trình một cách chặt chẽ bao gồm: xây dựng chuẩn đầu ra, thiết kế khung chương trình và cách chuyển tải nó trong thực tiễn; đồng thời đánh giá kết quả học tập cũng như toàn bộ chương trình đào tạo. Mấu chốt của CDIO là đề cương CDIO. CDIO hướng tới mục tiêu phát triển giáo dục đại học với 12 tiêu chuẩn, từ thiết kế chương trình đào tạo từ căn bản đến nâng cao, không gian học tập, đánh giá chương trình học, giáo trình tích hợp

hay phương pháp dạy và học chủ động... Điều này hoàn toàn phù hợp với đặc điểm và nguyên tắc học tập của nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục (người lớn).

Xuất phát từ vị thế và vai trò của người lớn, hoạt động học tập của người lớn có động cơ, nhu cầu và đặc điểm hoàn toàn khác so với trẻ em, có tính mục đích rõ ràng, cụ thể, có tính thực dụng cao và hoàn toàn mang tính chất tự nguyện. Do nhận thức, vốn kinh nghiệm, trình độ học vấn và văn hóa khác nhau nên mức độ tiếp thu kiến thức và kỹ năng cũng như thái độ đối với việc học tập ở người lớn cũng khác nhau. Việc học của người lớn sẽ có hiệu quả nhất khi thực hành, thông qua giải quyết các vấn đề, các tình huống có thật trong cuộc sống và công tác của họ, khi họ tự phát hiện và giải quyết vấn đề, tự rút ra kết luận; khi dựa vào vốn kinh nghiệm và học hợp tác. Ngoài ra, đối với người lớn, môi trường học tập có ý nghĩa hết sức quan trọng. Họ sẽ học tốt hơn trong môi trường học tập vui vẻ, thoải mái, tin tưởng và tôn trọng lẫn nhau. Họ sẽ phấn khởi, tự tin hơn khi cảm thấy tiến bộ trong học tập, thấy dễ hiểu, dễ tiếp thu. Họ sẽ tự tin hơn, phấn khởi hơn nếu được động viên, khen thưởng kịp thời. Nguyên tắc học tập của người lớn thể hiện ở chỗ họ mong muốn được phát biểu, tham gia và đóng góp cho lớp học, người lớn muốn lớp học phải tập trung vào những vấn đề và công việc thực tế ngoài đời chứ không phải là tài liệu mang tính lý thuyết. Người lớn luôn tự trọng, quen với hoạt động, thích học tập với sự hài hước dí dỏm và cảm thấy lo ngại khi tham gia trong một nhóm nào đó mà họ bị yếu thế về nghề nghiệp hay bản thân họ.

Việc *Hình thành ý tưởng* (Conceive) được khởi nguồn từ việc phân tích bối cảnh và nhu cầu bồi dưỡng. Đây là cơ sở để xây dựng mục tiêu và thiết kế cấu trúc, nội dung chương trình bồi dưỡng. Cần chú ý phân tích để tìm ra những thứ người học đã có và cần phải có để xây dựng chương trình bồi dưỡng cho phù hợp. Ví dụ: Khi phát triển chương trình bồi dưỡng "*Một số vấn đề về quản trị trường học cho cán bộ quản lý trường Tiểu học, Trung học cơ sở tỉnh Phú Thọ*", ý tưởng của nhóm nghiên cứu được hình thành từ yêu cầu đòi hỏi công tác quản lý giáo dục theo hướng quản trị nhà trường, gắn chặt với yêu cầu của *Chuẩn hiệu trưởng* từ trường mầm non cho đến cơ sở giáo dục phổ thông. Đối với nhà quản lý trường học thì thuật ngữ và nội hàm của "*quản trị trường học*" còn khá mới mẻ. Vì vậy, phát triển chương trình bồi dưỡng về quản trị trường học sẽ nhận được sự hưởng ứng từ các cấp quản lý cho đến người học.

Khi ý tưởng đã được hình thành thì giai đoạn tiếp theo là *Thiết kế ý tưởng* (Design). Đó là việc xác định mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, thời gian bồi dưỡng. Ví dụ: Phát triển chương trình bồi dưỡng về quản trị trường học. Mục tiêu bồi dưỡng được xác định là hình thành năng lực quản trị trường học cho các cán bộ quản lý nhà trường, giúp cho nhà trường thực hiện tốt chức năng nhiệm vụ trong bối cảnh đổi mới giáo dục. Trên cơ sở xác định đặc điểm học tập của các cán bộ quản lý trường học, nội dung chương trình bồi dưỡng được thiết kế dưới dạng các chuyên đề, các chuyên đề được xây dựng từ những vấn

dề tổng quan về quản trị trường học cho đến đi sâu vào hình thành một số kỹ năng quản trị trường học. Phương pháp bồi dưỡng là đa dạng hóa môi trường học tập, trong đó giảng viên phải thiết kế các hoạt động đa dạng. Các hình thức tổ chức dạy học đa dạng như: cá nhân, nhóm, toàn lớp được thực hiện trong lớp học, trải nghiệm thực tế, tham quan học tập. Các hoạt động học tập được thực hiện thông qua các phương pháp khác nhau như: học theo dự án, thảo luận, bài tập phát triển kỹ năng, tự học, tự nghiên cứu.

Ở giai đoạn *Thực hiện* (Implement) trong phát triển chương trình bồi dưỡng, trên cơ sở chương trình khung, người nghiên cứu cần phát triển thành chương trình chi tiết phù hợp với yêu cầu của công tác dạy học, giáo dục, quản lý giáo dục và nhu cầu của người học. Cụ thể: Trong chương trình bồi dưỡng về quản trị trường học, nhóm nghiên cứu đã xây dựng chương trình chi tiết của 10 chuyên đề với tổng thời lượng là 100 tiết (bao gồm từ tổng quan về quản trị trường học cho tới các kỹ năng quản trị cụ thể).

Giai đoạn *Vận hành* (Operate) trong phát triển chương trình bồi dưỡng được thể hiện bằng việc chương trình được phê duyệt và được đưa vào hoạt động giảng dạy, học tập và nghiên cứu của giảng viên và học viên.

Trong quá trình vận hành, các giảng viên sẽ tiếp tục nghiên cứu, cập nhật, điều chỉnh đề chương trình luôn phù hợp với yêu cầu của đổi mới giáo dục, quản lý giáo dục và nhu cầu học tập của nhà giáo và cán bộ quản lý cơ sở giáo dục. Như vậy, quy trình của CDIO luôn vận hành trong phát triển chương trình bồi dưỡng theo vòng xoay ốc và chương trình sau bao giờ cũng mang tính cập nhật, khoa học hơn chương trình trước. Đó là bản chất của bồi dưỡng.

3. KẾT LUẬN

Đối với những người làm công tác bồi dưỡng nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục, đổi mới hoạt động bồi dưỡng một cách thiết thực là luôn phát triển chương trình bồi dưỡng đáp ứng yêu cầu của đổi mới giáo dục và nhu cầu học tập của người học. Tiếp cận quan điểm CDIO trong phát triển chương trình bồi dưỡng là một trong những con đường tăng cơ hội dạy học phân hóa, linh hoạt, mềm dẻo của quá trình bồi dưỡng nâng cao năng lực cho nhà giáo và cán bộ quản lý cơ sở giáo dục.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*.
2. Đặng Bá Lâm (2015), "Chương trình giáo dục hướng tới phát triển năng lực người học", - *Tạp chí Quản lý Giáo dục*, Số đặc biệt tháng 4/2015.

3. Phạm Văn Lập (2000), "Một số vấn đề về phát triển chương trình đào tạo trong giáo dục đại học", - In sách "Giáo dục học đại học", Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
4. Hồ Tấn Nhựt, Đoàn Thị Minh Trinh (biên dịch) (2009), *Cải cách và xây dựng chương trình đào tạo kỹ thuật theo phương pháp tiếp cận CDIO*, - Nxb Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh.
5. Lâm Quang Thiệp, Lê Việt Khuyến (2010), *Chương trình và quy trình đào tạo đại học trong học chế tín chỉ - Một số vấn đề về giáo dục đại học*, - Tài liệu tham khảo phục vụ kỳ thi ngạch giảng viên lên giảng viên chính.

**ACCESS CDIO IN DEVELOPING THE PROGRAM
AT THE CENTER TRAINING TEACHERS AND EDUCATION
MANAGERS, HUNG VUONG UNIVERSITY**

Abstract: CDIO is an acronym from the phrase of Conceive - Design - Implement - Operate. CDIO is a solution to improve training quality to meet the social requirements by determining output standards to plan training program. CDIO in training program development is a new theory, a solution that improves the quality of teachers and educational managers at the Teacher and Educational manager Training Center, Universities Hung Vuong.

Keywords: CDIO, program, development of fostering programs